



**ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ-гр.СМОЛЯН  
ТП "ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - ТРИГРАД"**

с.Триград, обл.Смолян, тел:0884326997,е-mail:[dgstrigrad@ucdp-smolian.com](mailto:dgstrigrad@ucdp-smolian.com)



ОДОБРЯВАМ,  
ДИРЕКТОР на ТП "ДГС-Триград":.....  
*инж.Захарина БАКЛАРЕВА*

## **ДОКЛАД**

**ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ  
И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ОТ ДЕЙНОСТИТЕ ПО  
УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ СОЦИАЛНАТА И ПРИРОДНА СРЕДА  
в териториалния обхват на ТП "ДГС-ТРИГРАД"  
през 2018г.**

**2019г.**

Настоящият доклад се изготвя в изпълнение на дадените разпореждания със Заповед № 159 от 11.04.2018г. на Директора на ТП“ДГС-Триград“ и във връзка с изпълнението и спазването на **Принцип 8, Критерий 8.2**, Индикатори 8.2.2 и 8.2.3 от Националния стандарт за отговорно управление горите в България /FSC-STD-BGR-01-2016 V-1/, и произтичащите ни задължения за извършване на мониторинг и оценка на въздействието от дейностите по управление на ТП“ДГС-Триград“ върху социалната и природната среда, както и на промените в състоянието на околната и социална среда.

**Мониторинга** за въздействието на дейностите по управление върху природната и социалната среда е осъществен съгласно Приложение 7 от Националния FSC стандарт на България за оценка на управлението на гори в България.

Резултатите от проведения мониторинг са систематизирани и се представят в съответствие с утвърдена „Система за мониторинг на територията управлявана от ТП“ДГС-Триград“, както следва:

#### I. Кратка информация за стопанството към дата 31.12.2018 година.



Обща площ на стопанството е: **10 955,7**ха, от които залесена площ 9225,1ха, незалесена 1031,8ха.

Собствеността на горската територия в обхвата на ТП"ДГС-Триград е разпределена, както следва:

- Държавна горска територия	- 10256,9 ха	/93,62 %/
- Горска територия собственост на Община Девин	- 413,6 ха	/ 3,80 %/
- Гори върху Държавен поземлен фонд	- 103,7 ха	/ 0,94 %/
- Горски територии на физически лица	- 179,1 ха	/ 1,63 %/
- Горски територии на юридически лица	- 2,4 ха	/ 0,01 %/

<b>Обща площ</b>	<b>10 955,7 ха</b>	<b>100,0 %</b>
------------------	--------------------	----------------

Територията на ТП"ДГС-Триград" е разположена в средната част на Западните Родопи и съвпада изцяло със землищните граници на селата: Триград, Кестен, Гьоврен и Жребово. Обхващаща най-южната част от водосбора на река Въча, респективно водосбора на десния ѝ приток – река Триградска, част от водосбора на Мугленска река и на Буйновска река - притоци на река Въча.

Стопанството граничи на север и североизток с ТП"ДЛС-Извора", на североизток и изток с ТП"ДГС-Смолян", на юг с държавната граница с Република Гърция, а на запад с ТП"ДГС-Борино".

Релефът на стопанството е типичен планински и се е формирал в процес на продължителна денудация и периодично затишие в епирогенното издигане, в резултат на което Родопите са били подлагани на неколkokратно заравняване и отново връзване на водните течения, така че хълмистите равнини отново са придобивали планински характер.

Съобразно надморската височина, една малка част от територията на стопанството (1,6%) по течението на Триградска река и Мугленска река в района на местността Тешел попада в нископланинската част на планинския климатичен район с надморска височина 550–1000м. Останалата част на стопанството (98,4%) с надморска височина 1000 – 2000 м е разположена в среднопланинската му част.

Климатът в района на стопанството е под средиземноморско влияние. Това се изразява в различното по степен проникване на южните циклони, които се зараждат в западната половина на Средиземно море. Средиземноморското влияние се преплита с континенталното, което прониква от север, по долината на р. Въча.

Разнообразието на релефа и климата в териториалния обхват на стопанството, обуславят изключително голямо биологично разнообразие на флората и фауната.

Многообразието на дървесните видове не е голямо, преобладават иглолистни дървесни видове. Горските екосистеми са представени от преобладаващите дървесни видове, които се срещат в района на стопанството: смърч, бял и черен бор, ела и бук и благоприятстват за осигуряването на функции като социално–хигиенни, защитно-водоохранни, противопожарни и др.

Основните дървесни видове образуват предимно чисти и смесени иглолистни насаждения (смърчово – борови, борово – смърчови, елово – букови – смърчови, елово–смърчово – борови). Част от горите на територията на ТП"ДГС-Триград", са включени в различните категории ГВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в съответната горска единица особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности.

Средната възраст на горите е 71 г., средния запас на 1 ха е 259 куб.м, а установения Среден прираст – 3.65 куб.м/ха.

**Годишното ползване на дървесина** от държавни горски територии за периода (2010-2020г.) е 15355 куб.м. стояща маса или 13303 куб.м. лежаща дървесна маса.

**Ловна дейност** – основни ловни видове са: дива свиня, сърна, хищници вълк, лисица и чакал. ТП"ДГС-Триград" предлага организиран ловен туризъм, лов и фото лов.

**Биоразнообразие** – Територията на ТП"ДГС-Триград" изцяло попада в териториалния обхват на Защитени зони от Европейска екологична мрежа: BG0001030- Родопи-Западни (за хабитатите), която се препокрива със Защитена зона BG0002113- Триград-Мурсалица (за птиците).

Биоразнообразието е представено от различни растителни, животински и дървесни иглолистни и широколистни видове, сред които най-често срещаните са: смърч, бял и черен бор, ела, дугласка, бук, върби и други.

В териториалния обхват на ТП“ДГС-Триград“ са установени:

- **Животински видове включени** в Приложение 1Б към Националното ръководство - застрашени, изчезващи и ендемични видове, като: Видра (*Lutra lutra*); Мечка (*Ursus arctos*); Черен щъркел (*Ciconia nigra*); Глухар (*Tetrao urogallus*); Орел змияр (*Circaetus gallicus*); Скален орел (*Aquila chrysaetos*); Пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*); Вrabчова кукумявка (*Glaucidium passerinum*); Трипръст кълвач (*Picoides tridactylus*); Горски бекас (*Scolopax rusticola*); Трионест сечко (*Prionus coriarius* и *Prionus besicanus*); Голям буков сечко (*Mormus asper funereus*); Четириточкова мечка пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*); Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*); Черен кълвач (*Dryocopus martius*); Черен кълвач (*Dryocopus martius*); Сив кълвач (*Picus canus*); Голям ястреб (*Accipiter gentilis*); Малък ястреб (*Accipiter nisus*); Осояд (*Pernis apivorus*); Лещарка (*Tetrastes bonasia*) и други.

- **Горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива**, като: G1.213(1) Riverain [*Alnus*] woods of slow rivers /Нелонгозни крайречни съобщества на *Alnus glutinosa* и *Alnus incana* в горните и средните течения на реките/; G1.61 Medio-European acidophilous [*Fagus*] forests /Гори с преобладание на бук, разположени на бедни кисели и влажни почви/; G1.63 Medio-European neutrophile [*Fagus*] forests /Мезофитни гори с преобладание на бук, разположени на неутрални или близки до неутралните почви/; G3.1E1 South-eastern Moesian [*Picea abies*] forests /Монодоминантни и с преобладание на смърч гори в Родопите/; G1.66 Medio-European limestone [*Fagus*] forests /Букови гори, разположени на варовикови терени/; G1.69 Moesian [*Fagus*] forests /Гори от мизийски бук/; G1.7C1 [*Ostrya carpinifolia*] woods /Съобщества с участието на водния габър (*Ostrya carpinifolia*)/; G3.16. Moesian [*Abies alba*] forests /Монодоминантни гори на обикновена ела (*Abies alba*)/; G3.1B Alpine and Carpathian sub-alpine [*Picea*] forests /Смърчови гори разпространени около горната граница на гората. Характерни растителни видове: обикновен смърч (*Picea abies*), черна боровинка (*Vaccinium myrtillus*)/; G3.E3 Balkan [*Pinus sylvestris*] mire woods /Първични естествени смесени насаждения на *Pinus sylvestris* и *Picea abies* разположени върху торфища/; G3.56(0) [*Pinus pallasiana*] and [*Pinus banatica*] forests /Гори от черен бор с реликтен характер/; G3.56(1) Mixed *Pinus nigra* – *Picea abies* forests /Естествени смесени насаждения на *Pinus nigra* и *Picea abies*/; G4.6 Mixed [*Abies*] - [*Picea*] - [*Fagus*] woodland /Смесени широколистно-иглолистни гори със задължително участие на обикновен бук (*Fagus sylvatica*) и/или обикновена ела (*Abies alba*) и/или обикновен смърч (*Picea abies*)/; G4.8(3) Mixed non-riverine deciduous and coniferous woodland /Съобщества с участието на черен бор (*Pinus nigra*) и воден габър (*Ostrya carpinifolia*)/

**Залесявания** – По ЛУП/изд.2010г./ не са предвидени залесявания, поради наличие на много добро естествено възобновяване в горските територии и липса на подходящи площи за такива мероприятия.

**Природни катастрофи** – снеголом, снеговал, ветролом и ветровал: - засегната площ 1172,0ха, усвоена пострадала дървесна маса 3697 куб.м.

По голяма част от горите на ТП“ДГС-Триград“ са включени в различните категории с висока консервационна стойност /ВКС/. В някои случаи един и същ подотдел попада в повече от една. Това прави съответната горска единица особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности.

## II. Система за мониторинг на територията управлявана от ТП“ДГС -Триград“.

### 1. Финансов план на стопанството.

Във Финансовия план /ФП/ на стопанството за 2018 година са заложили за изпълнение следните дейности:

- ползване на дървесина: **15 155** лежаща маса м<sup>3</sup>, от което са заложили приходи в размер на: **1 101 001** лв. Осъществено ползване на дървесина за 2018г. е в размер на: **16898** куб.м. лежаща дървесна маса, като са реализирани приходи в размер на **1 204 753** лв. Реализираното ползване е осъществено върху площ от 1322,9 ха, в т.ч.: възобновителни сечи са изведени върху площ от 83,5 ха, отгледни сечи са изведени върху площ от 58,7 ха, сечи със санитарен характер са

водени върху площ от 1172,0ха, а в останалата площ от 8,7ха са изведени технически сечи необходими за изграждане на пътна инфраструктура.

Превишенията спрямо предвижданията на ЛУП/изд.2010г./ се дължат на изведени не планувани принудителни сечи /3694куб.м./ със санитарен характер при усвояване на пострадала дървесина от биотични и абиотични повреди и сечи за изграждане на линейни обекти-изграждане на транспортна инфраструктура /2772 куб.м./

През 2018г. са планувани и други дейности в т.ч.: маркиране на насаждения, предвидени за ползване по ЛУП и планувани за ползване в лесосечен фонд за 2019г. - 15130 куб.м.; отгледни мероприятия в генеративни градини върху площ от 79 дка и опазване на горски територии. Обща стойност на предвидените за изпълнение мероприятия са в размер на: 29070лв. Всички планувани дейности по ФП са изпълнени на 100%.

Текущи ремонти по поддръжка проходимостта на горските автомобилни пътища върху цялата територия на ТП“ДГС-Триград“.

През 2018г. е осъществено незначително ползване на недървесни горски продукти, включващо стръкове, листа, цветовете, коренища, клонки, връхчета, зеленина и коледни елхи.

През годината не е осъществявана паша на домашни животни в горските територии.

През последните години се отчита голям „глад“ за работници в дърводобивния сектор.

**2. Социални споразумения.** Към разглеждания период, а именно към дата 31.12.2018г. в стопанството няма постъпили жалби от страна на работещите. Не са сключвани колективни трудови договори.

**3. Годишна програма за обучение на служителите** на ТП“ДГС-Триград“ и работниците на фирмите изпълнители през 2018 г. В програмата за 2018г. са включени теми за обучение свързани с: Обучение по горска сертификация; Обучение по безопасност и здраве при работа; Обучение по използване на лични предпазни средства; Обучение по лесозащита; Обучение по охрана и контрол на горския фонд; Съвещание по маркиране на лесосечния фонд. Повече от обученията са организирани и проведени от подготвени за целта служители на ДГС с участието на външни експерти и не са издаване документи/удостоверения/

#### **4. Здравословни и безопасни условия на труд**

За ограничаване на риска от трудови злополуки, аварии и екологични нарушения при осъществяване на плануваните горскостопански дейности, преди започване на същите за всеки нов обект или при постъпване на нови работници, задължително се прави първоначален инструктаж. Провеждането на инструктажа се отразява в Книгата за инструктаж и инструктираните се подписват, че са запознати. При всяко въвеждане на работниците в нов отдел се прави „Инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и изисквания при провеждане на горскостопанските дейности“ и „Лист за проверка за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, изправност на техниката и спазване на изискванията за изпълнение на горскостопански дейности“, които се прикачват към досието на отдела.

Към 31.12.2018 година в обхвата на ДГС-Триград не са настъпили и няма регистрирани трудови злополуки по КОДЕКС ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

В стопанството има няма работници, с намалена работоспособност.

След направена оценка на риска на работното място, се прави заключение, че ТП“ДГС-Триград“ е осигурила условия за безопасно и нормално изпълнение на трудовата дейност.

#### **5. Ангажиране на заинтересованите страни.**

В ТП“ДГС-Триград“, ежегодно се прави преглед на изготвения „Списък на заинтересованите страни“ който се допълва в случаи на настъпили промени. След което се проведени консултации относно ГВКС, социални аспекти и FSC сертификация за управлението на горите в стопанството. В стопанството се провеждат срещи и съвещания с различните заинтересовани страни, на които се представя подробна информация, обсъждат се поставените за разискване въпроси и при наличие на съгласие информацията се утвърждава. Кореспонденцията със заинтересованите страни се води и чрез писма и по електронен път. Не са редки случаите когато въпросите се поставят и обсъждат устно чрез телефонни или явни разговори. На заинтересованите страни се предоставя информация с различни аспекти: известие за отдели неразрешени за паша на територията на стопанството и известие за новите дърводобивни обекти на територията на ТП“ДГС-Триград“.

**6. Незаконни/нерегламентирани дейности в горите.** Във връзка с охраната на горските територии, стопанството е разделено на 6 охранителни участъка. Служителите отговарящи за опазването на горските територии са двама старши лесничея, двама лесничея и шест горски стражаря. През 2018 година са извършени 72 бр. проверки от служители на ТП“ДГС-Триград“ и 76 бр. от служители на ЮЦДП и РДГ-Смолян. При извършените проверки са проверени: 67 ловци, 8 превозни средства, 84 обекта за добив на дървесина и 83 други физически лица.

През 2018 година на територията на стопанството са констатирани и установени 4 нарушения, за които са съставени съответно 4 броя актове за установяване на административно нарушение за извършване на незаконна сеч по Закона за горите и са изпратени до РДГ-Смолян за издаване на наказателни постановления. През 2018г. във връзка с установените административни нарушения са задържани: дърва за огрев – 6,7 пр.куб.м. На територията на стопанството незаконен добив от дървесина от организирани групи няма, регистрираните нарушения са извършени от физически лица.

През 2018 година в ТП „ДГС-Триград“ са добити 34 бр. коледни елхи, няма констатирани нарушения и задържани елхи.

#### **7. Изпълнение на горскостопанския план.**

ТП“ДГС-Триград“ изпълнява ритмично и планово предвидените по ЛУП/изд.2010г./ горско стопански дейности.

Плануваните за 2018 г. дейности са обсъдени подробно в т.И,1 от настоящия доклад.

Предвидените по проект мероприятия свързани с отглеждане на млади насаждения и противопожарни мероприятия с натрупване до момента са изпълнени на 100% .

Дейностите извеждане на други лесовъдски дейности, като ползване на дървесина продължават според предвижданията.

През 2018г. са предвидени за изграждане нови трайни автомобилни пътища-6км и 11км реконструкция на съществуваща пътна инфраструктура на обща стойност: 8 564 000 лв. Към края на годината са изградени и реконструирани 1,5 км. на стойност 476790лв. Изпълнението на дейностите е извършено, при спазване на действащата нормативна уредба и утвърдени вътрешни правила в ЮЦДП.

**8. Промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на територии в рамките на стопанството.** Стопанството има утвърден Горскостопански план със Заповед 620/24.06.2011 г. на ИАГ влязъл в сила от 2010 година.

Съгласно данни на утвърдения ЛУП , площта на горските територии държавна собственост е 10259,9 ха което е 93,62% от общата площ на горите на територията на стопанството.

През 2018 г няма промяна в собствеността на горите, както и промени в начина на ползване.

#### **9. Здравословно състояние на гората.**

Лесозащитните проблеми на територията на ТП“ДГС-Триград“ се свеждат първостепенно до групата на абиотичните фактори и второстепенно до групата на биотичните фактори. Биогенните нарушения през 2018г., които се наблюдават на територията на стопанството не са в големи размери. Те са второстепенен фактор за влошаването на здравословното състояние на насажденията, но и допринасят за летален край.

Короядите се проявяват каламитетно след ветровали, ветроломи, снеговали, снеголоми и при култури и естествени насаждения. Други лесозащитни проблеми на територията на стопанството няма.

Сведения за резултатите от лесопатологичното обследване на горите за нападения от вредители, болести и други повреди и необходимите лесозащитни мероприятия през 2018 година: През 2018 година за подобряване на фитосанитарното състояние на горите на територията на ТП“ДГС-Триград“ са проведени санитарни сечи на обща площ 1172 дка, от които всички са в иглолистни гори, ДГТ. Общият обем на добитата дървесина от санитарни сечи ДГТ е 4552куб.м. стояща маса и 3694куб.м. лежаща маса. За всички установени повреди от биотичен и абиотичен характер за подадени своевременно сигнални листове, като непрекъснато се следи състоянието на насажденията. Планувани са своевременно необходимите сечи, като в края на годината не е освоена единствено пострадалата дървесина в недостъпни райони, която е незначителна по количество и по принуда е оставена за мъртва дървесина. Всички санитарни и принудителни сечи се извеждат след одобряване на план извлечение за промяна вида на сечта от РДГ Смолян.

В задействаните през 2018г. насаждения планираните сечи се изведени съгласно Наредба №8 от 05.11.2011 г. за сечите в горите. Чрез правилното стопанисване на горите ТП“ДГС-Триград“ намалява до колкото е възможно негативните въздействия от бъдещи природни бедствия.

За периода 01.01.2018 – 31.12.2018 г. на територията на стопанството няма регистрирани горски пожари.

#### **10. Ползване и горскостопански дейности.**

За периода от 01.01.2018 г.– 31.12.2018 г. е добитата и реализирана дървесина в общ размер на: 16952куб.м. лежаща маса - от различни категории и сортименти: ЕСД, ССД, ДДС и дърва за огрев. В това число: на корен от местно население/физически лица/ - 4447 м<sup>3</sup>. и за промишлен дърводобив/чрез възлагане/ - 12433 м<sup>3</sup> и за задоволяване потребностите на ДГС/собствени нужди- 72куб.м..

Разпределение на площта по видове сечи: възобновителни сечи са изведени върху площ от 83,5 ха, отгледни сечи са изведени върху площ от 58,7 ха, сечи със санитарен характер са водени върху площ от 1172,0ха, а в останалата площ от 8,7ха са изведени технически сечи необходими за изграждане на пътна инфраструктура.

През 2018 г. не са добивани недървесни горски продукти на територията на стопанството. Добивът и реализацията на дървесината са извършени след проведени процедури и определени изпълнители по реда и при спазване изискванията на Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии- държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.

Изпълнението на дейностите е осъществено при спазването на действащата нормативна уредба. За добива на дървесина през 2018 г. са сключени договори с 6 фирми, които бяха запознати с изискванията на стандарта. През 2018 г. е извършван ремонт на съществуващи горски пътища. Като за опазване на същите фирмите, извършващи горскостопански дейности, са информирани и са им издавани разрешителни за достъп за превозните средства.

Изграден е 1 временен горски път, за осигуряване достъп до недостъпна горска територия върху която е планирано да се извършат лесовъдски дейности.

През 2018г. стопанството не е закупувало и не е използвало торове и пестициди.

Ползването на недървесни горски продукти, предмет на стопанска дейност през 2018г. са следните: 34 бр. коледни елхи.

#### **11. Биологично разнообразие и Гори с висока консервационна стойност.**

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1 ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и/ или зони. Разработени са формуляри за мониторинг на биологичното разнообразие видовете от ВКС 1.2 и 1.3 редки, застрашени и ендемични видове. Попълнени са формуляри за следните животински видове:

1.Видра(*Lutra lutra*) - установени през 2018 г. 12 броя. Индивидът е установен по поречието на водни течения в района на Триград, състоянието им е добро, нормално поведение. Няма реални или потенциални заплахи за вида.

2.Мечка (*Ursus arctos*)- установени през 2018 г. 9 броя. Индивидът е установен на различни места в района на Триград, състоянието им е добро, нормално поведение. Няма реални или потенциални заплахи за вида.

3.Черен щъркел (*Ciconia nigra*)- установени през 2018 г. 2 броя. Индивидът е установен в долната зона на стопанството, състоянието му е добро, нормално поведение. Няма реални или потенциални заплахи за вида.

4. Глухар (*Tetrao urogallus*) установени през 2018 г. 24 броя. Индивидът е установен в горната зона на стопанството, състоянието му е добро, нормално поведение. Няма реални или потенциални заплахи за вида.

**Попълнени са формуляри за следните растителни видове:** *Шлемоносен салеп (Orchis militaris)*; Нишковидно секирче (*Lathyrus filiformis*); Родопска горска майка (*Lathraea rhodopaea*) и Пълзяща гудиера (*Goodyera repens*). Установените находища са в добро състояние и не е констатирана антропогенна намеса.

С оглед на обстоятелството, че настоящият доклад е публичен точното местонахождение на установените растителни и животински видове не се посочва.

#### **12. Представителни образци от естествени горски екосистеми.**

На територията на стопанството са установени потенциални гори в последната фаза на своето развитие /фаза на старост/(Old growth forests), които със своята специфична структура и функционалност са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и таксономични групи. Установено е, че значителна част от свързаните с гората видове намират в тях оптимални условия за съществуване.

Горите във фаза на старост се характеризират с наличие на стари живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид; дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клоно; дървета с хралупи; стоящи и паднали едро размерни мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане. В голямата си част тези насаждения имат неравномерна пространствена и възрастова структура.

На територията на ТП „ДГС-Триград“ със заповед №169/17.04.2018г. е определен обсега и местонахождението на горскостопанските единици /отдели, подотдели/ възприети за представителни образци на основните естествени горски екосистеми и горите намиращи се във фаза на старост, както и тези притежаващи потенциал за превръщането им в такива в териториалния обхват на ТП „ДГС-Триград“, както следва:

Обща площ на представителните образци е: 1079,8 ха /11,8% от общата дърво-производителна площ на стопанството-9122,4ха/, в т.ч. гори във фаза на старост- 621,6 ха

-**Естествени бялборови гори** – обща площ 2183,1ха от тях определени за представителни образци -213,6 ха/9,8%/ в т.ч.: гори във фаза на старост- 80,7 ха

-**Естествени гори от Черен бор** – обща площ 1228,5 ха от тях определени за представителни образци -218,6 ха/17,8%/ в т.ч.: гори във фаза на старост- 218,6 ха

-**Естествени смърчови гори** – обща площ 4757,3 ха от тях определени за представителни образци -506,5 ха/10,7%/ в т.ч.: гори във фаза на старост- 209,4 ха

-**Естествени елови гори** – обща площ 459,5 ха от тях определени за представителни образци -59,1 ха/12,9%/ в т.ч.: гори във фаза на старост- 40,7 ха

-**Семенни букови гори** – обща площ 438,6 ха от тях определени за представителни образци - 72,2 ха/16,5%/ в т.ч.: гори във фаза на старост- 72,2 ха

-**Естествени гори от Черен бор** – обща площ 1228,5 ха от тях определени за представителни образци -218,6 ха/17,8%/ в т.ч.: гори във фаза на старост- 218,6ха

-**Естествени гори от Воден габър** – обща площ 55,4 ха от тях определени за представителни образци -9,8 ха/17,7%/

След извършеният през 2018г. мониторинг на част от включените насаждения в отделните типове горски екосистеми, се установи че насажденията са в добро здравословно състояние, наблюдават се единични случаи на изкоренени или пречупени дървета от абиотични фактори.

След извършеният през 2018г. мониторинг на посочените съобщества във горските територии причислени към ВКС 3, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива, се установи че съобществата са в добро здравословно състояние. В част от насажденията се забелязват единични случаи на схнещи дървета. Наблюдават се процеси на естествено възобновяване.

### **13. Въздействие на дейностите по управление върху околната среда.**

При планирането и провеждането на всички горскостопански мероприятия през 2018 г. са спазени препоръките и указанията за стопанисване на съответната ВКС, посочени в Доклада за ГВКС на ТП „ДГС-Триград“. Проектират се предимно постепенни сечи с голям възобновителен период /групово-постепенна, единично-изборна/, сечи за трансформация/изборно прореждане/. Краткосрочни сечи не са предвидени. Провеждат се отгледни сечи, селекционни (в малко количество), санитарни и принудителни. Последните две споменати сечи се извеждат по състояние и/или предписание, с цел подобряване фитосанитарното състояние на насажденията.

**Планираните и проведени през 2018г. мероприятия, не са указали отрицателно въздействие върху природната среда.**

След приключване на горскостопанските дейности /изведени сечи/ през 2018 г. е извършена оценка на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура на територията на ТП „ДГС-Триград“. От изготвените и направени оценки на въздействието може да се направят следните по-обща констатации относно:

- Повреди по подраст в насажденията с извършена оценка не са установени.



- Повреди по оставащия дървостой - не са констатирани повреди над допустимите над 2 % по брой от оставащите на корен дървета.

- Създаване на условия за активиране на почвена ерозия - тракторните и коларски пътища не са с опасности за развитие на ерозионни процеси.

- Оставяне на мъртва дървесина в насажденията с изведени сечи е налична мъртва дървесина, както лежаща, така и стояща.

- Въздействие върху идентифицираното биологично разнообразие - при установяване се описва в технологичния план и карнет-описа на насажденията, като се описват и мерките за тяхното опазване.

- Водни ресурси на територията или в близост до насажденията - при наличие на водни течения и дефиниране на мерки за опазване в листа за предварителна оценка мерките са записани и след маркиране в карнет-описа и технологичния план на насаждението.

- Въздействие върху съседни насаждения- не са констатирани неблагоприятни въздействия след извеждане на сечите.

- Въздействие върху съседни имоти и инфраструктура- не са констатирани неблагоприятни въздействия.

ТП“ДГС-Триград“ стопанисва държавни горски територии на площ от 10256,9 ха. Територията на стопанството е разделена на 2 горско стопански участъка – „Шабаница“ и „Триград“.

I-ви ГСУ „Шабаница“ е с обща площ 4642.7, от която залесена 4163.1 ха и незалесена – 479.6 ха. Включва отдели: 1 -7; 9- 38; 40- 68; 102; 202; 243; 244; 249; 287 - 299

II-ви ГСУ „Триград“ е с обща площ **II ГСУ“Триград”** с обща площ 5614.2 ха, от която залесена 4944,5ха и незалесена-672.7ха. Включва отдели: **69–101; 103– 110; 116-149;175–179;181–193; 200; 201**

На територията на стопанството не е установено наличие на инвазивни за страната дървесни и животински видове. По ЛУП/изд.2010г./ не са предвидени голи сечи.

Ежегодно на територията на ТП“ДГС-Триград“ се извършва мониторинг.

След проведените планирани горскостопански дейности за 2018г. не е установено негативно въздействие върху водните ресурси, не се забелязва повреда в почвата, която да допринесе за ерозионни процеси, състоянието на пътищата е добро при нужда се рехабилитират.

#### **14. Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда.**

Принцип 2 от Стандарта на FSC, задължава стопанството да поддържа и насърчава социалното и икономическо благополучие на местните общности. Част от изпълнението на този ангажимент е предоставянето на дървесина по такси на корен на физически лица. Снабдяването с дърва на местно население се извършва след подаване на списъци от кметовете на землищата, попадащи на територията на ТП“ДГС-Триград“.

През 2018 година стопанството е получило 4 бр. списъци от населените места – с. Гьоврен, с.Триград, с.Жребово и с.Кестен всички от обхвата на община Девин.

За задоволяване на всички жители вписани в списъците са издадени 208 броя позволителни за сеч. Считаме, че местното население няма проблем с ползването на дърва за огрев.

На територията на ТП“ДГС-Триград“ не са установени горските територии, отговарящи на изискванията на т.1 / Гори и земи от горския фонд попадащи в 500 м ивица около манастирите/, но са установени по т.4 “ Гори или земи от горския фонд попадащи в ивица от 100 м около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, носещи стойност за съхраняване на културното наследство и националните традиции, посочени в приложения списък по Приложение 6 в определението по ВКС 6 към националното ръководство за определяне на ГВКС. За територията на стопанството са определени след консултации с местните хора горски територии около места, традиционно посещавани и важни за местното население, както и местности с туристически забележителности и маршрути представляващи значими природни забележителности на района, като на територията на стопанството такива се следните:

- “Триградско ждрело“ – ЗМ,
- „Парка на Влюбените“-попада на територията на ЗМ„Триградско ждрело“-/Отдел:110-„П“/,
- ЗМ-Чейрски езера-Отдели:51, 53, 54.
- Туристически маршрут: Триград - Чейрски езера-Чамла, който минава през ГСУ Триград и ГСУ Шабаница– отдели:107,108, 110, 32, 33, 102, 43, 44, 45, 46, 47, 50.

- Туристически маршрут: Чейрски езера – Водни пад - Кожаре, който минава през ГСУ Триград, ГСУ Шабаница– отдели: 51, 54, 103, 100, 101, 104, 125, 142, 127, 141, 140, 138, 128, 129, 130, 131, 132, 133.

- Туристически маршрут: Триград - Ягодина, който минава през ГСУ Триград, отдели:116

- База на Ловно-рибарската дружинка „Тешел“ в местност „Маркова колиба“

Ежегодно да се извършва контрол по дейностите предвидени в ЛУП, като те се съобразяват с препоръките и указанията за стопанисване на определените ВКС 6.

**Планираните и проведени мероприятия не водят до промяна на ландшафта, облика на местностите и понижаване стойностите на гората като ВКС 6.** По възможност се запазват и подобряват естетическите и защитни функции на гората (запазване на мъртви стоящи и лежащи дървета, живи единични и групи дървета с интересни интериорни качества, дървета с хралупи, стари дървета).

#### **15.Промени в околната среда.**

Основни предизвикателства за подобряване ефективността и продуктивността на горското стопанство при спазване на принципите на горска сертификация са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления - екологични, икономически и социални, които са свързани с голям брой заинтересовани страни.

Проведени са срещи с кметовете на населените места и председателите на ловните дружинки на територията на ТП „ДГС-Триград“ за социалното въздействие от прилагането на принципите на Националния стандарт за отговорно управление горите в България /FSC-STD-BGR-01-2016 V-1/.

За подобряване ефективността и продуктивността е необходимо да продължат действията на стопанството по популяризиране на ползите от прилагане на стандарта по горска сертификация при стопанисването и управлението на горите от ТП“ДГС-Триград“, насочено към всички заинтересовани страни.

#### **Няма установени съществени промени на територията на стопанството.**

Прилаганите лесовъдски системи и дейности в горите с висока консервационна стойност, благоприятстват за осигуряването на основните функции, като социално-хигиенни, защитно-водохранни, противопожарни и здравно-украшни функции.

Състоянието на възобновяването в горите с висока консервационна стойност е много добро, което е резултат на добрите лесовъдски практики прилагани се в горските територии в обхвата на ТП“ДГС-Триград“, чрез съчетание и спазване на основни лесовъдски принципи при извеждане на сечите и действащата нормативна уредба.

Биоразнообразието, устойчивостта на екосистемите и многофункционалното управление и стопанисване на горските територии в обхвата на ТП“ДГС-Триград“, са приоритет за работещите в ТП“ДГС-Триград“, въпреки негативното влияние и изменение на климата.

Управлението и поддържането на ГВКС се насърчава и популяризира чрез местни кампании и срещи с населението на които се обсъждани въпроси за устойчиво ползване на горите, свързани с опита и прилагане на полезни практики от колектива в горските територии от обхвата на ТП“ДГС-Триград“.

В резултат на водената политика и осъществена практика в горските територии, извършеният мониторинг показва, че ТП“ДГС-Триград“ приключва 2018г. с добър екологичен, социален и финансов резултат.

**ИЗГОТВИЛ:**

**Зам. Директор на ТП“ДГС-Триград“:**

**инж.Венцислав БАЛИЙСКИ**